

JOAN GIBERT I QUERALTÓ (1917-1998)

El dia 20 d'octubre de l'any actual va morir, als 90 anys d'edat, el Dr. Joan Gibert i Queraltó, Catedràtic de Patologia Mèdica i famós internista cardióleg del nostre país.

Representa per a mi un privilegi, al mateix temps que un tristíssim deure, evocar la vida i l'obra del que va ser el meu mestre i va possibilitar que tota la meua vida professional es desenvolupés a Barcelona.

El Dr. Joan Gibert i Queraltó va néixer a la ciutat de Terrassa l'any 1907. Va iniciar la carrera de Medicina l'any 1927, que va acabar en quatre anys.

La seva formació al costat del seu mestre, el Professor Pedro Pons, en la Càtedra del qual va dirigir el Dispensari de Cardiologia, va despertar el seu desig d'arribar a catedràtic i a aconseguir aquesta aspiració va dedicar tot el seu esforç. En aquest sentit, va decidir ampliar els seus estudis a l'estranger i es va traslladar a París, becat per l'Acadèmia de Ciències Mèdiques, per a completar la seva formació al costat del prestigiós cardióleg Lian, i després, becat pel Ministeri d'Instrucció Pública, es va dirigir a Viena, on va treballar amb Scherf, Eppinger i Rothberger.

El 1940 va presentar la seva tesi doctoral a Madrid, la qual va rebre la qualificació d'excel·lent.

El 1943, als 36 anys d'edat, va guanyar tres brillants oposicions la Càtedra de Patologia i Clínica Mèdica de Saragossa, i un any després es va traslladar a Barcelona per a ocupar la vacant produïda per la mort del Professor Francisco Ferrer Solervicens, que va ocupar fins a al seva jubilació l'any 1978. Quan es va fer càrrec de la Càtedra de Barcelona, va dedicar tot el seu esforç a planificar i estimular el desenvolupament de la Medicina interna. Va crear dispensaris de les diverses especialitats mèdiques en què es van formar i desenvolupar professionals de màxim nivell, si bé d'acord amb la seva formació, especialment cardiològica, va dedicar una atenció preferent al desenvolupament de la cardiologia.

En aquelles dates (dècada dels 40), la investigació cardiològica pràcticament no existia a Espanya, i el Professor Gibert va crear un grup de cardiólegs joves, amb una nova mentalitat hemodinàmica amb: Torner Soler, Balaguer Vintró, Morató Portell, Gregorich Servat, Carrasco Azemar (radiòleg) i Paravisini (cirurgià).

Sota la seva direcció, aquest equip va començar a utilitzar el cateterisme cardíac el 1949 i, després de pocs mesos, va aconseguir cateteritzar les cavitats esquerres cardíques per via arterial retrògrada, fet que els va permetre d'enregistrar l'electrocardiograma intracavitari esquerre, i demostrar, per primera vegada en el món, que donava positiu en un pacient amb bloqueig de branca esquerra. Aquesta troballa es va presentar en el Primer Congrés Internacional de Cardiologia, celebrat a París l'any 1950. Aquest i d'altres treballs van ser la base perquè Gibert Queraltó aconseguís del ministeri la creació l'Escola de Cardiologia de Barcelona, segons C. M. Del 25-1-1952.

Entre 1954 i 1972, l'Escola va concedir 196 diplomes de l'especialitat i molts d'aquests especialistes, avui dia, són figures destacades de la cardiologia espanyola i d'Amèrica Llatina. Aquesta escola, sense gairebé recursos, va ser la que va iniciar i promocionar el desenvolupament de la moderna cardiologia a Espanya.

La producció científica i escrita del Dr. Gibert és extraordinària. Ha publicat més de 250 treballs en revistes nacionals i estrangeres, i diversos llibres d'entre els quals cal destacar la seva *Monografia sobre la hipertensió arterial*, que és el segon volum del *Tractat de Patologia Mèdica* dirigit pel Professor Pedro Pons.

Va ser un assidu assistent a reunions i congressos nacionals i internacionals de Medicina interna i especialment als de cardiologia, on participava activament tant com a ponent com presentant comunicacions. D'aquesta manera, va obrir les portes dels centres més prestigiosos de l'estranger als seus col·laboradors i va contribuir a elevar el prestigi de la cardiologia espanyola.

El 1956 durant la celebració del III Congrés Europeu de Cardiologia a Estocolm, va sofrir un gravíssim accident de trànsit que el va mantenir apartat durant diversos mesos de la vida activa, a la qual es va reintegrar amb el mateix entusiasme i dedicació que tenia abans de l'accident.

Conseqüència d'aquesta tasca fecunda i tenaç és que fos nomenat membre corresponent o d'honor de moltes societats nacionals i estrangeres, especialment les de cardiologia, i que formés part del consell de Redacció de nombroses revistes com l'"American Heart Journal", "Cardiologia" i "Malaltie Cardio-

vascular". Com a premi a tan intensa tasca, va rebre una llarga llista de distincions i condecoracions.

El 1961 va ingressar com a Membre Numerari de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, amb el seu discurs sobre "El component metabòlic de la insuficiència cardíaca", que va ser contestat pel seu mestre, el Professor Pedro Pons.

El 1991 va ingressar com a Acadèmic Numerari de la Reial Acadèmia Nacional de Medicina, amb el discurs sobre "La capacitat funcional de l'individu sa pseudocardiòpata i del cardiòpata total o parcialment recuperat". El va contestar l'Acadèmic Numerari Dr. Domingo Espinós Pérez.

Com a Acadèmic va complir sempre amb les obligacions i deures estatutaris. Fins i tot últimament, amb les facultats físiques ja molt mermades, acudia puntualment a totes les sessions.

Finalment, és digne de tenir en compte la seva dedicació a la família. Adela, la seva esposa, que va morir fa uns anys va ser una entusiasta i intel·ligent col·laboradora en la vida professional del seu espòs.

Amb la seva mort, la Reial Acadèmica de Medicina ha perdut un valuós acadèmic i la Medicina un excel·lent internista-cardiòleg que va impulsar i promocionar el desenvolupament de la Cardiologia Catalana i de la resta d'Espanya.

Descansi en pau i rebin els seus fills i familiars el sentit condol de la nostra Corporació i el meu propi amb l'admiració i respecte al que fou el meu mestre.

Joaquim Tornos i Solano